

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Vorbirea primatului Chernoch.

Nu putem înțelege, ce a îndemnat, pe primatele Chernoch să iasă la adunarea unei societăți culturale-literare, pe terenul politicii militante, când azi nici chiar guvernul nu mai face politică. Și nu putem ști cui a voit să facă primatele servicii cu enunțaiuni atât de grave din domeniul politicii bisericești, și mai ales, ce a intenționat cu amenințările ascunse, adresate unui dușman nenumit, ca: „Este cel mai sfânt drept și datorință a noastră, ca să ne opunem unei mișcări politice, ce se poartă sub masca religiei, pe față sau pe ascuns” — și mai la vale — „Religia să nu o confundăm cu naționalitatea ori limba”.

Dacă primatele rămâne în discursul dela adunarea societății sf. Stefan în cadrele sferei sale de drept, și în vorbirea sa se opriă la partea primă, unde stăruie pe lângă cultivarea bunelor raporturi dintre biserica romano- și greco-catolică, între clerul uneia și alteia, noi am fi fost cei dintâi, cari am fi primit propuneri de natura aceasta cu entuziaste aplause.

În schimbul bunelor raporturi însă, proclamate cu atâta căldură de mitropolitul dela Strigon, ni-se ofere o perspectivă, de care ne cutrămurăm, și se accentuează orientări, privitor la politica noastră bisericească, pe cari le respingem cu toată hotărârea.

Natural, că întru cât cuvintele primatului au fost adresate și nouă românilor greco-catolici. Căci din contextul discursului nu reiese clar, dacă biserica și clerul nostru încă a fost vizat de primatele, ori numai diecezele rutene și cea de

Hajdudorogh, supuse toate jurisdicției primatului dela Strigon.

Căci declarațiile făcute în partea a doua a discursului sunt de fapt de natură, încât un primate al Ungariei nu le-a putut adresa, decât numai celor aparținători jurisdicției Sale. Nu putem crede, că primatele să fi desconsiderat întru atâta sfera altora de drept, ca să încerce a da instrucții și episcopatului nostru — ori plane să ne dăscălească clerul într'un ton aproape ofenzător, zicând că preoții să mai poarte și grija poporenilor, nu numai a familiilor lor. Un cap bisericesc, cu atâta răspundere, de bună seamă știe ce-i compete și ce cade în sfera de competență a altora. Pe noi ne interesează discursul în partea aceasta numai întru cât primatele n'a specificat termenul „greco-catolici”. Întrucât aceasta s'a făcut intenționat, și primatele a voit să se gireze de superior și cap al bisericii greco-catolice românești, amestecul acesta neavenit și necompetent îl respingem cu toată hotărârea.

Discursul ne privește însă foarte mult în partea lui politică. Enunțaiunile de natura aceasta ale primatului vor stârni de bună seamă cea mai dureroasă surprindere în toate cercurile noastre bisericești. Se spun lucruri aci, cari ne interesează foarte de aproape și de cari nu ne vom putea degaja nici dacă termenului „greco-catolic” i-am da cea mai eufemistică interpretare.

Ce adevărat se zice aci despre autonomia catolică? „Se va înfăptui după o normă uniformă și pe baza de interese comune — întocmai cum s'a făcut rezolvarea congruei”.

Iar cu privire la reformele interne, bisericești, pe cari primatele ni-le pune în perspectivă se zice: „Să eliminăm din organizația internă a greco-catolicilor orice deosebire rețe, ce reamintește orto-

doxismul”. La ce țintește primatele prin eliminarea aceasta? Introducerea călindarului gregorian ori chiar reforma ritului — cine ar putea spune?

În partea aceasta însă nu ne vine să cheltuim multă vorbă. Biserica noastră în organizația ei internă atârnă mai puțin dela primatele din Strigon, iar cât pentru „formele reci ale ritului grecesc, cari ne reamintesc ortodoxismul” s'au făcut așa declarații elogioase în această privință de papi ca: Benedict XIV Piu IX, Leo XIII, încât aprecieri ulterioare nu ne mai alterează.

Cu atât mai mult ne interesează însă chestia autonomiei catolice. Declarațiile făcute de primatele ne silesc să petrecem cu îndoită atenție, cele ce se pregătesc după culise în aceasta direcție.

Atâta însă putem spune de pe acum, că la înjghebură unei autonomii bisericești catolice după „o normă uniformă” va trebui să se ceară și consentimentul nostru. Până acuma, așa știm doară, suntem o biserică de sine stătătoare și asupra soartei noastre suntem încă noi stăpâni. Nu cunoaștem decretul papal, care să ne pună la dispoziția primatului dela Strigon și să ne facă viitorul atârnător de el. Mâna frățească pe care ne-o întinde în numele clerului catolic o primim cu drag și i-o oferim cu drag. În afacerile noastre însă nu vom permite să se amestece niciodată. Și așteptăm, ca episcopatul nostru să i-o aducă aceasta Eminenței sale, în forma cuvenită, la cunoștință.

Moartea cardinalului Agliardi.

Cu moartea cardinalului Agliardi s'a stins una dintre celea mai marcante figuri ale colegiului cardinalilor. Defunctul cardinal a fost un barbat cu multă iscusință politică, care a luptat pentru scopuri bine hotărâte de conștiința lui. A pătruns adânc spiritul vremii, s'a opus totdeauna nizuințelor, cari

erau contrare spiritului bisericii catolice și-a pârținit, cu toată auctoritatea lui, mișcările pornite în interesul bisericii.

La anul 1893 Papa la denumit nunțiu apostolic la Viena. Agliardi a făcut călătorii și prin Ungaria pe vremea când s'au votat legile civile, și deși cercurile politice aștepta dela el să priv-ască noua lege, dacă nu cu ochii tuchiși cel puțin indiferent. El și-a ridicat însă cuvântul și a protestat fiind-că nouile legi știrbeau prestigiul bisericii.

Se purta cu multă simpatie față de acei bărbați catolici, cari își scoteau legile din conceptul pozitiv al credinții creștine și vesteau necesitatea ei. Purtarea lui a fost bârna în ochii guvernului, care n'a putut să sufere independența bisericii catolice.

Din călătoriile lui Agliardi prin Ungaria, când era nunțiu papal în Viena, mai însemnat este aferul dintre el și ministrul prezident de atunci, baronul Bánffy Dezső. Despre vizita nunțului, Bánffy a susținut, că a avut caracter politic și s'au discutat mai multe chestii privitoare la stat, iar el, ministrul prezident, a spus, că „statul maghiar nu poate suferi în șirul clerului înalt persoane, cari se opun statului” și a adaus, că „statul maghiar în această privință nu poate face nici o concesione”.

În Budapesta s'a dat un prânz festiv în onoarea nunțului, la care a toastat baronul Zichy Nándor și între altele a spus: „Nobilimea în evul mediu luă conducerea războaielor sfinte, iar azi datorința aristocratiei din „Regnum Marianae” este să poarte războiul creștin contra reformelor anti-bisericești”.

Vizita nunțului în cercurile politice din Ungaria a fost adusă în legătură cu chestii mai mult politice. Deputatul guvernamental Terényi a interpelat pe Bánffy în parlament să se declare, dacă vizita lui

Agliardi are caracter politic sau ba. În răspunsul dat, la interpelare, ministrul prezident a enunțat, că ținuta, gesturile nunțului asupra lui au făcut impresia, că el în declarațiile lui referitoare la politica internă a trecut marginele cei compet unui reprezentat al unei puteri străine, asemenea și ministrul de externe este de acord cu el. Declarațiile baronului Bánffy au avut efect rău în Austria. Ziaristica a declarat, că părerile lui Bánffy nu sunt congruente cu a ministrului de externe. În vorbiriile mele, astfel s'a declarat nunțul înainte unui ziarist, nici când n'am vorbit despre politică, ci despre pace și unitatea religiei, nu se poate aștepta dela mine să pledez pentru căsătoria civilă.

Urmările au fost, că ministrul de externe Kalnoky, silit de ținuta lui Bánffy, și-a prezentat regelui dimisia, care a și primit-o. Agliardi a rămas în Viena încă un an, când la 1896 a fost denumit de cardinal, în care calitate a și murit.

Gvern coalicionist în Bulgaria.

După știrile ce ne sosesc din Bulgaria ministrul prezident Radoslavow face mari sforțări ca se tranșeze divergențele de păreri dintre guvern și partidele din opoziție.

În consiliul de coroană, ce se va ținea în proximele zile, și la care vor lua parte și șefii de partide, se va discuta alcătuirea unui cabinet coalicionist. Ministrul prezident Radoslavow tractează cu șefii de partide ca și ei să intre în noul guvern, dar ministrul întimpină multe greutăți. Unul dintre șefii partidelor opoziționale a declarat, că ei sprijinesc numai acel cabinet, care să formează din bărbați politici ai partidelor din opoziție, puși sub prezidența șefului de partid democrat Malinow. Într'un astfel de cabinet ar intra și Danev, Gesov și Teodorov,

iar reprezentatul partidului agrarian în cabinet ar fi probabil Stambülivski.

Ordinațiune pentru transportul de grâu și făină. Guvernuul a emis o ordinațiune în înțelesul căreia, grâu, ovăs, săcara, cucuruz, crumpene precum și făină din acestea și urezul nu se pot transporta pe teritor străin numai cu legitimație de transport. Societațile de linii ferate și navigatie, numai atunci vor primi și transporta sus numiții articli de consumație, dacă trimitătorul pe lângă ședula de transport va prezenta și legitimația de transport. Legitimațiile de transport după ordinațiunea ministrului de agricultură, le dau autoritățile administrative de forul prim, cari sunt pe teritorul stațiunii de unde se spedează; așa în comune mici și mari primpretorele, în orașe cu magistrat, căpitanul de poliție, — sau locuitorii lor, în orașe cu drept de municipii, reprezentantul concrezut de consiliu, în capitală și în orașul Fiume și cercurile lui reprezentatul emis de consiliu.

Legitimația e liberă de timbru, iar pentru scrierea ei nu se plătește taxă.

Toți aceia, cari transportă articlii sus amuțiți fără legitimație de transport, vor fi pedepsiți, pe baza legii din 1914, cu două luni închisoare și până la 600 cor. amendă în bani.

Aceasta ordinațiune intră în vigoare cu ziua de 29 Martie 1915.

Conflictul dintre Japonia și China. Zilele trecute presa speră, că conflictul dintre celea două state din Asia se va aplană în mod pașnic. După informațiile mai noi, stările dintre celea două state sunt mai încordate ca mai înainte, la ce, probabil, a contribuit și tonul energic al notei guvernului american, trimisă Japoniei.

FOITA.

Rănitul. *)

De Alexandru Ciura.

Trenul se opri în gară și un ofițer se coborî, dibuind pe treptele vagonului, sprigîindu-se pe o cărjă.

Era slăbit; mustațele tunse scurt și fața proaspet rasă scoteau și mai mult la iveală paloarea lui de mort.

Trecu pe lângă șeful de gară și pe lângă alții, cari nu-l cunoscuseră. Îi observă numai cu coada ochiului, cum îl privește, cu un aer de admirație pentru pasul lui șovăitor și pentru decorația de aur, ce-i atârna pe piept.

Birjarul se înghesuiau, oferindu-i trăsura. El se opri o clipă și strigă pe unul:

— Nicolae. Hai și mă du!

Birjarul își ridică cu sfială căciula, se repezi la geamantan, apoi rămase deodată, cu ochii căscați, recunoscându-l.

— Sărut mâna, domnule doftor! Bine, că te-a adus Dumnezeu acasă în pace,

Apoi, când se urcă în birjă, el spuse, cu glas înduioșat:

— A slăbit domnu avocat puțin... dar va da Dumnezeu să se întreame iar...

Și plesni cu biciul între cai.

Ofițerul își trase chipiul pe ochi, să nu-l recunoască nimeni și avu un zimbet de satisfacție, când cunoscătorii lui își întorceau mirați privirea în urma birjei, fără să-l recunoască...

Trecuseră patru luni de când părăsise acest târgușor, în care își petrecuse copilăria și se luptase cu atâtea năcazuri, până să-și ia diploma de avocat.

Și acum nu-l recunoștea nimeni. I-se părea că se înapoiază într'un loc cu totul străin, pe care abia-l văzuse vreodată, în goana trenului.

Birjarul opri în fața cancelariei, îi aduse gemantanul și rămase apoi, cu căciula în mână, așteptând bacșișul.

— Măi Nicolae — zise ofițerul — să-mi faci puțin foc în camera de dincolo, și să nu cutezi să spui cuiva, că am sosit, că-ți crep capul în două, cu sabia. Măne poți să vorbești, dar, azi, dacă te scapă gura să ști, că ai pățit-o!

Îi dete un zlot; își descinse sabia, avârlindu-o pe otoman și intră în birou, oprindu-se în prag.

Ce disordine!

Vrafuri de acte stau trântite peste olaltă pe cele două mese; învâlișul de tinichea al mașinei de scris era năpădit de colb. Călimdarul de pe perete sta atârnat într'un ungher, cu filele îngălbenite și nerupte dela data plecării: „25 August”.

Câtă vreme s'a scurs de atunci!

De câteori i-a șuierat moartea pe la urechi! Prin câte suferințe supra-omenești s'a strecurat el!

Deschise cassa wertheimiană — și rămase, plăcut surprins de cutia cu țigarete, pe care i-o trimisese o dsoară drăguță, în clipa plecării. O uitase într'un scrin al casei, și de câte ori nu-și aduse aminte de cutia aceasta — și de trimitătoarea ei — în zilele grele, când tutunul era pe sfârșite și n'afia nicăiri, nici măcar o țigară cât de ordinară.

Aprinse o țigaretă, potrivi samovarul pentru ceai, plimbându-se prin birou, încât îl îngăduia piciorul cel rănit.

Apoi se așeză la geam, privind de după perdele, cum treceau cunoștințe de a lui urmându-și vieța lor tihnită și uniformă din provință.

Luă ceaiul și după ce spuse birjarului, încăodată, să păstreze taina, trecu în dormitor.

Aici era și mai pustiu.

Nici nu îndrăzni să răscolească patul, ci se întinse pe otoman și adormi în curând, ca mort,

Când se pomeni, era seară.

Pe-o clipă stete la îndoială, să mai meargă le birt, să ia masa ori să rămână așa lungit pe divan, până dimineța.

Se hotărî, în sfârșit, să meargă. Aprinse lumânarea, își făcu toaleta și când se opri

*) Din volumul „În război”, ce a apărut.

În nota Japoniei adresată guvernului chinez, termenul pentru răspuns era fixat pe 1 Aprilie. Ministrul prezident al Japoniei, Okuma, ca să forțeze guvernul din China, a statorit mai nou, termenul de răspuns pe 25 Martie, fiindcă el vrea să încheie tractatele cu China înainte de a se începe afacerile parlamentare.

China, la rândul său la nici un caz nu se vede aplicată să cedeze pretenziunilor Japoniei, cari știrbesc suzeranitatea ei de stat independent. China își vede salvarea după încheierea păcii europene, când Anglia pe baza acordului ce este între ea și Japonia va fi pentru întregitatea teritorială a republicii chineze.

Probabil, că neînțelegerile dintre celea două state, cari sunt departe de noi, vor avea echou puternic și în concertul războiului european.

Războiul european.

Berlin, 19 Martie. (Oficial).

Frontul apusean: În Champagne iară au eșuat două atacuri parțiale franceze, cari au fost date spre nord de Le Mesnil și sud de Beau Sejour. Am făcut prizoneri 2 ofițeri și 70 ostași. Dușmanului i-am cauzat pierderi mari prin focul intensiv al artileriei noastre, în urma pierderilor s'a retras în pozițiile lui.

Spre sud-ost de Verdun dușmanul a năvălit din mai multe locuri. Pe șesul Veuvre l-am respins.

Pe coastele ostice ale înălțimii dela Maas lupta încă decurge.

În fața oglinzii — nu-și putu suprima un suris.

Își amintea de barbierul, cu care se întâlnise în urmă, după două luni petrecute în șanțuri. Își pusese de gând atunci, — să privească în vre-o oglindă, dar nu s'a putut reține. Și rămase, cu ochii speriați, când oglinda barbierului îi arăta chipul unui moșneag cu barbă lungă și albă...

Și el avea abia 35 ani!

Acum părea mai întinerit, cum era ras de curând și tuns mărunț, deși fire arginții îi străluciau, tot mai stăruitor, pe la tâmpile.

Încinse sabia și plecă spre hotel, sprinjindu-se de cârjă.

Când intră, observă, într'un ungher obișnuita companie de ferbliști și calabriști, dar se făcu, că nu-i vede, și se așeză la o altă masă.

Chelnărul îi recunoscu cel dintâiu, când comandă un păhar cu bere și ceru lista de bucate.

— Să trăiți, domnule doctor!

Cartoforii săriră, ca electrizați, dela masa verde, și grăbiră la el strângându-i mâna, îmbrățișându-i.

Într'o clipă, mesele se aliniară; prietenii hotărâră să ia masa cu viteazul sosit de pe câmpul de luptă — și trimiseră, în ascuns, vorbă acasă să vină și cocoanele, după cină.

Țigani se strecurau unul câte unul, pe la ușă, pășind în vârful degetelor, scoțându-și vioarele și acordându-le...

(Va urma.)

Frontul ostic: La Memel situația încă nu s'a limpezit. Așa se pare, că divizii slabe rusești au pătruns în Memel, ne-am îngrijit de contradispoziții. Am respins toate atacurile dușmane și dintre Pissek și Orzyc, precum și celea date spre nord-ost și apus la Prasnis, cu pierderi mari pentru agresori.

Situația, spre nord de Vistula, nu s'a schimbat.

Budapesta, 20 Martie. (Oficial).

Pe frontul din Carpați nu este nici un eveniment deosebit, pe unele secțiuni s'au dat lupte aprigi între artileriei. Spre nord-vest de Nodworna am respins cu mare vehemență mai multe atacuri rusești, cari s'au dat la o depărtare de o sută pași de pozițiile noastre.

În celea mai multe secțiuni a frontului din Galiția sud-ostică, relativ a fost liniște.

În Polonia rusească și Galiția apuseană nu este nimic de notat. Trupele noastre viteze din Przemysl, ieri, după o pauză mai lungă, au dat un asalt, dar în direcția ostică au întimpinat puteri dușmane superioare, și după o luptă de mai multe ore, s'au retras după fortul de apărare.

Berlin, 20 Martie. (Oficial).

Frontul apusean: La S. Eloi, pe drumul Wytshae-Ypern, am ocupat un șir de case dela Englezi.

În coastele sudice ale înălțimii Loretto am alungat Francezii din un loc ascuns, în care se mai țineau.

În Champagne ziua, în general, a decurs în liniște, după ce trupele noastre spre nord de Beau Sejour au ocupat dela Francezi câteva tranșee.

Spre nord de Verdun, pe șesul Veuvre, pe laturile înălțimii dela Maas și la Combres, am respins atacurile răslețe ale Francezilor, cu pierderi mari pentru dușman.

Francezii au atacat în repetite rânduri pozițiile noastre dela Reichsackerkopf și Hartmannsweilerkopf, dar atacurile la început au fost zădărnice de focul eltileriei noastre, cu pierderi mari pentru agresori.

Frontul ostic: Pe frontul ostic ieri relativ a fost liniște. Rușii s'au așezat în Memel.

Budapesta, 21 Martie. (Oficial).

Ieri în Carpați pe frontul dintre pasul Uzsok și între coasta de deal Koniczna, au fost lupte înverșunate. Deja în zorile dimineții 20 l. c. au încercat divizii inimice să ne ocupe, prin o înaintare neașteptată, câteva poziții de apărare. I-am respins pretutindeni, cu pierderi mari pentru ei. Dimineața s'au reînnoit atacurile rusești în proporții mai mari. Pe unele zone luptele au decurs ziua întreagă.

Atacurile dușmane asupra pozițiilor noastre de lângă San, Smolnisk și Alsopogany de cătră seară

le-am respins. Am făcut prizoneri 1070 ostași.

Pe celelalte fronturi n'a obvenit nici un eveniment mai marcant.

Berlin, 21 Martie. (Oficial).

Spre sud-ost de Ypern am împușcat un aeroplan englez, pasagerii i-am deținut ca prizoneri. S'au zădărnicit două încercări franceze de a reocupa pozițiile de pe coastele sudice ale înălțimii Loretto, cari în 16 l. c. au fost ocupate de noi.

În reședința episcopescă din Soisson, pe care era arborat steagul din Genf, am văzut, că este o stațiune franceză pentru șpionaj, am bombardat-o și i-am alungat.

Trupele noastre din Champagne spre nord de Beau-Sejour s'au luptat cu succes, au nimicit mai multe tranșee franceze și au făcut prizoneri un ofițer și 299 ostași nerăniți.

Ieri, divizia a doua de vânători de Alpi a ocupat cu asalt pozițiile apărute eroice de pe înălțimea Reichsackerkopf. Dușmanul a avut pierderi simțitoare, am făcut prizoneri 3 ofițeri 250 ostași și am capturat 3 mitraileze și o punătoare de mine. Contraatacurile franceze le-am respins.

Ca să dăm un răspuns satisfăcător pentru fapta neumană a aviatorilor francezi față de orașul deschis Schlechtstadt din Alsația, în noaptea trecută am aruncat câteva bombe de calibru mare asupra întăriturilor dela Paris și asupra centralei de linii fierate din Champagne.

Frontul ostic: Am respins un atac rusesc dintre Omulew și Orzyc și am făcut prizoneri 2 ofițeri și 600 ostași. Două atacuri de noapte contra Jednorozek s'au zădărnicit de focul nostru.

Budapesta, 21 Martie. (Oficial).

Din cartierul turcesc se anunță: Ieri, cercetând părțile ostice, am constatat incontestabil, că în luptele date la Dardanele, cuirasatul francez »Bouve« înainte de a se scufunda, a fost lovit de două bombe calibru mare, 5 grante mari au lovit dreadnoughtul »Elisabeth«, iar 4 naia »Inflexible«. Dela noi a fost stricat un tun de calibru mare. Avem pierderi 20 morți. Azi, dușmanul n'a atacat Dardanelele.

Diverse.

Regele și pâinea de războiu. Regele a ordonat ca la curtea regală din Schönbrunn să se pregătească numai pâine de războiu, dela aceasta ordinațiune nici Regele nu va face excepție. Persoanele regale din Schönbrunn, familia moștenitorului de tron, copiii marelui ducesă Maria Valeria, mănă numai pâine de războiu. La curtea regală se face mare crutare cu făina și ceialalți articlii de consumație, chiar și la pregătirea mâncărilor numai făină mestecată se folosește.

Adunarea Casinei. Casina română din loc și-a ținut adunarea generală obișnuită Duminecă 21 Martie în prezența unui număr public. Adunarea a fost prezidiată de Dl canonic Dr. Izidor Marcu, a relevat evenimentele mai însemnate din viața Casinei române.

În raportul general s'a făcut amintire de fazele anului expirat. Adunarea a luat spre știre aprobătoare raportul și bilanțul și a dat comitetului absolut.

Numire. Dl *Dr. Andrei Murășan*, fiul iubitelui nostru Magistru, a fost numit notar la judecătoria cercuală din Blaj. Felicitări.

Ministrul de agricultură despre prețul cărnei. Notabilitățile orașului Arad au hotărât să încheie pact cu măcelăriile orașului, ca populația să nu sufere de lipsa cărnei. Aflăm, că în aceasta afacere s'a prezentat o deputațiune la ministrul de agricultură baronul Ghillány. Ministrul a declarat delegației, că fiind miliția provăzută cu conserve pe timp mai lung, prețul vitelor nu se va mai urca. Guvernul nici nu se cugetă la recivirarea vitelor, fiindcă, în atare caz, i-s'ar opune multe obstacole.

Rezultatul împrumutului de răsboiu german. Din Berlin se anunță: Subscrierile pentru al doilea împrumut de răsboiu s'au încheiat. Rezultatul definitiv al subscrierilor se va constata în jumătatea a doua a lunii viitoare, deja până acum se poate vedea, că sumele subscrierilor noului împrumut de răsboiu sunt foarte mari. Băncile din München au subscris acții de două și de trei ori mai mari, ca în Septemvrieianul trecut.

Exundări în comitatul Bihorului. În urma ninsorilor și ploilor multe, comitatul Bihorului este amenințat de esundări. Apa Crișului crește pe oră 6 centimetri. Ieri, la Oradea mare nivelul Crișului era de 160 centimetri. La iazuri lucră zi și noapte sute de oameni.

Nu se pot speda pachete cu materii ușor aprinzătoare. Direcțiunea poștelor în „Organul Oficial” din nou atrage atenția oficialților de poște la dispozițiile, cari au fost în vigoare și până acum după cari dispoziții este interzisă primirea și spedarea pachetelor — pentru posta de tabără — cari conțin lemnușe, benzin, petrolu, spirt, sau alte materii cari ușor se aprind sau sau explodează, care va trimite pe poștă astfel de materii, tănuind conținutul pachetului sau făcând declarații false, comite exces contra legii, care se pedepsește aspru și este dator, să rebonifice eventuala daună, ce ar proveni din aprinderea acestor materii.

America pentru prinsoneri. Guvernele din Germania și Austro-Ungaria au mijlocit la reprezentării guvernului american, ca ei să cerceteze castrele de prinsoneri, să le împărțească alimente și să se întrepună pentru schimbul prinsonerilor civili inapți.

Mine plutitoare pe Dunăre și Marea-neagră. Căpitanul portului din Galați a înștiințat societățile de navigație, că pe Dunăre și dealungul țărmurilor Mării-negre, înspre România, sunt multe mine plutitoare, cari periclitează circulația năilor. Atrage atenția societăților de navigație, ca să fie cu grije, la năi să aplice persoane, cari se cerceteze mersul minelor și peste tot să nu părăsească portul noaptea și în timp cu ceață.

Mulțămită publică. Pentru *Masa studenților* din Blaj a binevoit a contribui încă: *Iuliu Bărdosy*, inspector i. p. Sibiu 2

cor., Filip Pop v. protopop on. în Riciu 5 cor., Vasile Mărginean preot Biia 10 cor., Ioan Mărineanu notar cerc. Ucea, de jos 10 cor., în amintirea bunului său tată, mort la 15 Martie a. c. în etate de 90 ani. Binevoiască a primi cu toții sinceră mulțămită. *Direcțiunea gimnazială.*

Foametea în Italia de sud. „Corriere della Sera” anunță că în întreagă Apulia domnește mare mizerie și populația suferă mult din cauza foametei. Se repetesc zi de zi turburările sângeroase. Lucrătorii s'au pus în grevă și cer de mâncare. În unele locuri populația a tăbărit asupra boltelor și a grânelor proprietarilor pe cari le-au jefuit. Sunt ciocniri zilnice între jandarmerie și răsvrațiți.

Dușmanii lui Witte. Ziarul „Neue Freie Presse” publică amunte interesante despre intrigele ce se țesau la curtea domnitoare rusă contra contelui Witte.

În Rusia, Witte se bucura de puțină simpatie, era ținut de agent politic al Germaniei și dușmanii lui, ca să-și motiveze aceasta presumpțiune se provocă la date și documente false. În special era foarte anti-patic mamei țarului, actualului generalisim Nicolaevici și principilor Wladimir și Sergej, dar țarul îl prețuia și cinstea mult.

Necrolog. † *Ioan Neagoș* paroh gr.-cat. deficiente al Proștei mari, a repausat la 14 Martie a. c. în Moșna, în etate de 74 ani și 40 al preoției. Înormântarea a fost în 16 Martie 1915 la orele 1 p. m.

— † *Regina Domșa n. Nagy*, soția compactorului nostru din Blaj, a reposat Marti în 9 Martie n. 1915, la 3 ore dim., în etate de 35 ani, după o boală scurtă. Osemintele neuitatei defuncte s'au așezat spre odihnă veșnică Joi în 11 Martie la 2 ore p. m. în cimiterul comun din Blaj. O deplânge soțul și patru fetițe nevrăstnice.

— † *Niculae Lichirie* fost preot român gr.-cat. în Măgăreiu, împărțit cu sf. T. ale muribunzilor a trecut la cele veșnice în 20 Martie n. a. c. în etate de 67 ani.

Odihnească în pace!

Mulțămită publică.

Pe aceasta cale vin a mulțami tuturor celor mulți, cari din incidentul morții mult iubitelui și neuitatului meu frate **Dr. Vasile Moldovan** prof. de teologie în Gherla, au trimis familiei noastre îndurerată expresiunea condolenței lor sincere.

Dr. Ioan Moldovan.

Cadou de sărbători.

A apărut:

„În răsboiu”,

de

Alexandru Ciura.

un elegant volum, ce cuprinde 12 schițe din groaznicul răsboiu, ce decurge acuma.

De vânzare la Librăria semin. din Blaj Balázsfalva, precum și la toate librăriile din țară. —

Prețul 1 cor. + porto 10 fil.

Mai nou.

Budapesta, 22 Martie. (Oficial).

Cetatea Przemysl — după ce a fost impresurată patru luni și jumătate, scăzându-i puterile s'a predat cu onoare în 22 Martie.

Pe la mijlocul lunii curente a început să scadă proviantul garnizoanei din cetate, când generalul de infanterie Kuzmanek a decis ultimul atac. În 19 l. c. des de dimineață trupe de pioneri au străbătut din cetate și într'o luptă, care a durat 7 ore, cu puteri rusești preponderante și-au ținut locul eroic până în urmă, când au fost siliți, de numărul mare al dușmanului să se retragă după forturi.

În noaptea următoare Rușii au atacat din mai multe laturi cetatea Przemysl, dar atacurile — întocmai ca și celea de mai înainte, au fost respinse de focul cetății apărută vitejește.

După atacul din 19 l. c. vruptualele, scăzute la porțiuni de tot mici, nu mai erau decât pe 3 zile; de aceea comandantul cetății a ordonat, ca după trecerea acestui timp nimicind întreg materialul de răsboiu, să predea cetatea dușmanului. Un aviator al cetății a anunțat, că a succes a nimici de fapt la timp forturile cu tunuri, cu muniții și aparatele de fortificare. Perseveranța laudabilă a garnizoanei în lupta din urmă merită tot atâta recunoștința ca și eroismul dovedit în atacurile și luptele de mai înainte, și nici dușmanul nu o poate denega această față de eroii din Przemysl.

Căderea fortăreței, de care comandamentul militar a trebuit să ție seama încă de o vreme mai îndelungată, în întregime nu are influință asupra situației.

În Carpați lupta decurge pe secțiunea ce se întinde dela pasul Uzsok până la Krasnis.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chităm abon. dela: *Tötös* pe 1914. — *Grebenișul de câmpie* pe 1/7 1905—1/9 1909. — *Ocnisoara* pe 1915 sem. 1-iū. — *G. C. Zernești* pe 1/9—1/12 1914. — *M. G. Sarasău* pe 1915. — *Szilággkövesd* pe 1/5 1911—1/5 1912. — *Noghiorid* pe 1915. — *Sevestreni* pe 1914. — *Oarța de sus* pe 1915. — *Meseșângeora* pe 1/5—1/9 1914. — *Bobota* pe 1/7 1912—1/7 1913. — *Ungurei* pe 1/8 1901—1/2 1903. — *Marostelek* pe 1/9 1905—1/3 1907. — *Krasnahidvég* pe 1915.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruiția.**